

Maatschappelijke bank

Het LSA pleit voor een pakket aan buurtrechten om burgers meer zeggenschap te geven over hun directe leefomgeving. En om stimuleringsmaatregelen om burgerinitiatief te ondersteunen en te stimuleren. Een van deze stimuleringsmaatregelen is het opzetten van een maatschappelijke bank.

Wat is een maatschappelijke bank?

Een maatschappelijke bank kan sociale ondernemingen de mogelijkheid te bieden tegen een betaalbaar tarief geld te lenen. De maatschappelijke bank vindt niet alleen financieel rendement belangrijk, ook het maatschappelijk rendement wordt bij de kredietverlening meegewogen. Het geld van de bank zou kunnen komen van slapende rekeningen, dat is geld dat op rekeningen van privé personen bij de commerciële banken staat, waarvan de eigenaren niet meer te traceren zijn en waar gedurende 15 jaar geen transacties mee hebben plaatsgevonden. Ook fondsen en subsidievertrekkers zouden de bank financieel kunnen aanvullen.

In Engeland

In Engeland is in 2012 Big Society Capital van start is gegaan. De financiering komt voor het grootste deel van slapende rekeningen. Dat is geld dat op rekeningen van privé personen bij de commerciële banken staat, waarvan de eigenaren niet meer te traceren zijn en waar gedurende 15 jaar geen transacties mee hebben plaatsgevonden. Dit geld is in een apart fonds gestort (Reclaim Fund LTD) waarbij de rekeninghouders die toch nog gevonden worden aanspraak op hun geld blijven houden. Omdat een groot deel niet wordt geclaimd kan dat gebruikt worden voor investeringen in sociale ondernemingen. Het is een wettelijke regeling waar alle banken aan mee moeten doen. In 2011 is op die manier 400 miljoen pond beschikbaar gekomen.

Wie zouden daar in Nederland gebruik van kunnen maken?

Sociale ondernemingen, wijkondernemingen, BewonersBedrijven, alle sociale ondernemingen die winst maken niet als hoofddoel hebben kunnen met een goed ondernemingsplan geld lenen bij de maatschappelijke bank. Deze ondernemingen streven een bepaald maatschappelijk doel na. Bijvoorbeeld sollicitatietrainingen aanbieden, een bibliotheek openhouden met vrijwilligers of goedkope ruimte bieden aan verenigingen, kringloopwinkels en voedselbanken etc.

Wat is de situatie nu?

Het is natuurlijk niet zo dat er in Nederland geen 'slapende' rekeningen zijn. Een argument is dat In Nederlands de bank altijd verplicht is iemand die bijvoorbeeld na 30 jaar nog met een rechtmatige claim komt voor een vergeten bankrekening die uit te betalen. Dus hebben we formeel geen slapende rekeningen. Dat is echter in Engeland met deze regeling ook zo alleen kan iemand daar na 15 jaar bij het (onafhankelijk) fonds terecht dat dit geld beheert en ondertussen kan het gebruikt worden voor investeringen in de sociale sector. Het enige echte objectieve verschil is dat het geld in Engeland, (na 15 jaar) niet door de bank kan worden gebruikt maar het gaat naar het Reclaim Fund en in Nederland kunnen de banken het oneindig blijven gebruiken.

Wij denken dat in Nederland een dergelijke maatschappelijke bank de groei van sociale ondernemingen enorm zou kunnen stimuleren. Commerciële banken kijken bij investeringen alleen naar rendement en risico's. Zelfs bestaande renderende ondernemingen kunnen moeilijk aan geld komen omdat de banken hoge garanties eisen. Sociale ondernemingen renderen meestal pas op termijn en maatschappelijk rendement is voor banken nagenoeg niet relevant. Vaak is de enige mogelijkheid die overblijft om aan geld te komen, geld aan te vragen bij fondsen. Het gaat dan om een schenking, niet om een lening. De goede doelen-fondsen hanteren andere criteria dan banken

en de middelen zijn beperkt. Een maatschappelijke bank leent geld uit en dat wordt terugbetaald met een bepaald rendement en kan dus in principe steeds doorgaan met investeren.

Wat zijn de voordelen van een maatschappelijke bank?

- Het lenen van geld om investeringen te doen voor een sociale onderneming wordt makkelijker en goedkoper.
- Niet alleen financieel rendement wordt in de beoordeling meegenomen ook maatschappelijk rendement is belangrijk.
- Maatschappelijk rendement/impact wordt zichtbaar en meetbaar.
- Het zal leiden tot betere regelgeving dan nu voor sociale/maatschappelijke ondernemingen

Wat is maatschappelijk rendement?

Definitie uit een brochure van de rijksoverheid:

Maatschappelijk rendement is de toegevoegde waarde van een project voor de hele Maatschappij. Het geeft antwoord op de vraag hoe de kosten van een project zich verhouden tot de maatschappelijke baten, waarbij de baten datgene zijn waar je het, als organisatie in het sociale domein, allemaal voor doet. Bijvoorbeeld: de verbetering van het veiligheidsgevoel, de gezondheid van je inwoners, of de gezinssituatie van multiprobleemhuishoudens. Anders gezegd is de definitie van maatschappelijk rendement, de verhouding tussen de benodigde investering in geld, mensen en/of middelen (input) enerzijds en het maatschappelijk effect dat wordt bereikt (outcome) anderzijds. Deze relatie verloopt via de tastbare, telbare resultaten van de activiteiten (output), bijvoorbeeld: 20 camera's opgehangen, een sportveld aangelegd, of 300 gezinsherstelplannen opgesteld.